

Desplaçaments Incessants: Analitzant la Complexitat de la Migració Forçada i els Desafiaments Globals

Vivim en un món que està cada cop més interconnectat, cada cop els problemes d'una part del món tenen afectacions en altres i els problemes transcendeixen les fronteres dels països. Cada cop tenim un món més globalitzat que requereix respostes globals. És per això que la qüestió dels refugiats és un dels desafiaments més complexos que tenim. Les migracions forçades, ja sigui per conflictes armats, persecució ètnica, crisis econòmiques o canvis climàtics, han generat un fenomen global que impacta directament la vida de milions de persones. A mesura que la societat es veu abocada a afrontar aquesta crisi humanitària, és imperatiu comprendre les causes profundes, les conseqüències immediates i les possibles solucions.

Aquest article pretén explorar la complexitat de la qüestió dels refugiats des d'una perspectiva global, analitzant els factors que impulsen a les persones a abandonar la seva llar, les dificultats que troben en la recerca de refugi i les responsabilitats compartides de la comunitat internacional.

Per entendre les migracions forçades cal però distingir entre els migrants, les persones desplaçades internament, els sol·licitants d'asil i els refugiats.

Les Nacions Unides defineixen el migrant com "algú que ha residit en un país estranger durant més d'un any, independentment de les causes del seu trasllat, sigui voluntari o involuntari, o dels mitjans utilitzats, legals o altres". Dins dels migrants podem trobar les persones

desplaçades internament, els sol·licitants d'asil i els refugiats.

Els desplaçats internament són persones que s'han vist forçades a fugir de casa seva, però no han passat la frontera estatal. Normalment, escapen a conseqüència d'un conflicte armat, de situacions de violència generalitzada, de violacions dels drets humans o de catàstrofes naturals o provocades per l'ésser humà. És a dir, una persona que s'ha vist forçada a desplaçar-se dins del seu país.

Per altra banda, els sol·licitants d'asil són persones que ha deixat el seu país d'origen i està a l'espera d'obtenir la protecció internacional que atorga el reconeixement de la condició de refugiat. La Convenció de Ginebra de 1951 defineix com a refugiat aquella persona que es veu obligada a marxar del seu país per por a ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques. Un refugiat no pot o no vol tornar al seu país i requereix protecció internacional.

Cifres i Tendències

La migració no és un fenomen nou, però la magnitud de l'actual crisi migratòria no té precedents. A finals de 2022, un total de 108,4 milions de persones es van veure forçades a desplaçar-se a causa de persecució, conflicte, violència, violacions dels drets humans o esdeveniments que van alterar greument l'ordre públic. Aquesta xifra reflecteix un augment de 19 milions de persones en comparació amb l'any 2021. Es tracta de l'increment més pronunciat d'un any a un altre segons les estadístiques de l'ACNUR sobre desplaçament forçat. Per posar-ho en perspectiva, una de cada 74 persones al planeta ha estat forçada a fugir de casa seva. Quan parlem de desplaçament forçat parlem de desplaçats internament, refugiats i sol·licitants d'asil.

El desplaçament forçat ha experimentat un augment a escala mundial a causa de conflictes nous o prolongats. La invasió russa d'Ucraïna el febrer de 2022, per exemple, va provocar una de les crisis de desplaçament més importants i ràpides des de la Segona Guerra Mundial. A la fi de 2022, un total d'11,6 milions de persones ucraïneses s'havien vist obligades a desplaçar-se, incloent-hi 5,9 milions de desplaçats interns i 5,7 milions que van travessar les fronteres cap a altres països.

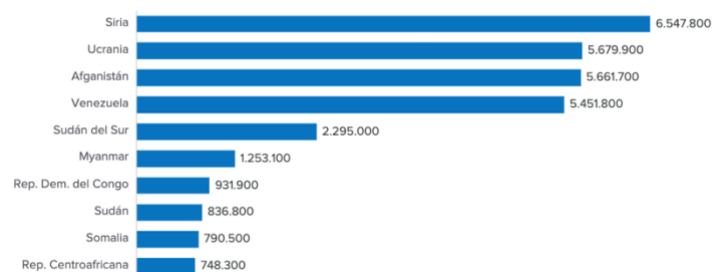
Simultàniament, els conflictes i la inseguretat persisteixen o s'han reactivat en altres parts del món, com la República Democràtica del Congo, Etiòpia i Myanmar: cadascun d'aquests països ha experimentat el desplaçament de més d'un milió de persones al seu territori.

Dels 108,4 milions de persones forçades de desplaçades, aproximadament un 60% eren persones desplaçades internament. De fet, el moviment demogràfic més gran al món són els desplaçaments interns. La majoria de les persones obligades a fugir mai passen una frontera internacional, sinó que es queden al seu propi país. La xifra més alta de persones desplaçades internament correspon a Síria amb 6,8 milions de persones desplaçades internament. Gairebé després d'una dècada des de l'inici del conflicte, 1 de cada 3 sirians es veu obligat a moure's dins del seu país i no té opció de marxar. Segons el Centre de Monitoratge del Desplaçament Intern els desastres naturals han provocat més de la meitat dels desplaçaments interns. El 2022, al voltant de 2,2 milions de persones a l'Afganistan van ser desplaçades internament a causa de desastres

naturals, la xifra més alta de qualsevol país. El Pakistan va seguir en segon lloc amb mil milions de persones desplaçades internament, seguit d'Etiòpia i Sudan del Sud.

Un 29% de les persones forçades a desplaçar-se l'any 2022 eren refugiats sota el mandat de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats. L'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina al Pròxim Orient, en l'any 2022, comptava amb un percentatge aproximat del 5% de persones desplaçades forçosament a càrrec seu. A causa de la guerra que ha esclatat aquest any, es preveu que aquest percentatge experimenti canvis significatius en el proper informe anual.

Gráfico 9 | Refugiados, personas en situación similar a la de los refugiados y otras personas que necesitan protección internacional por país de origen | finales de 2022

El nombre total de persones refugiades mundialment va experimentar un augment rècord del 35%, arribant a 34,6 milions a finals del 2022, el que equival a 8,9 milions més. Aquest augment es deu principalment a les persones refugiades d'Ucraïna que van fugir del conflicte armat

internacional al seu país, així com a ajustos en les estimacions de persones afganeses a la República Islàmica de l'Iran i Pakistan. A finals del 2022 la majoria dels refugiats provenien de Síria, Ucraïna, Afganistan, Veneçuela i Sudan del Sud.

El 6% restant eren persones que sol·licitaven asil o persones que necessitaven protecció internacional.

Repartiment demogràfic dels Refugiats

Els països d'ingressos mitjans i alts van acollir el 76% dels refugiats i altres persones necessitades de protecció internacional arreu del món. És notable la manca de participació dels països

responsabilitat i la càrrega associada al suport als refugiats a escala mundial.

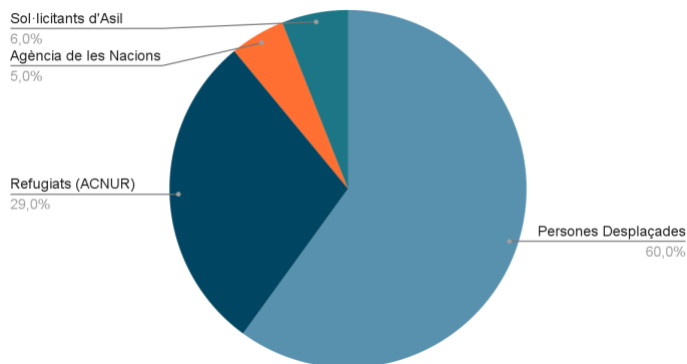
Els Estats Units d'Amèrica, seguit d'Alemanya, Costa Rica, Espanya i Mèxic van ser els països que més sol·licituds van rebre d'asil, però l'Alemanya és l'únic país que consta en els 5 països que més refugiats van acollir l'any 2022. Turquia és el país que més refugiats va acollir, seguit per l'Iran, Colòmbia i el Pakistan.

L'atenció a aquesta distribució demogràfica és fonamental per abordar els desequilibris existents i treballar cap a un sistema més equitatiu que garanteixi una protecció i acollida adequades per a aquells que han estat forçats a deixar les seves llars.

Desafiaments dels Refugiats

Una persona refugiada es troba davant de molts reptes quan arriba a un país nou. El primer repte és la comunicació. Es veuen obligats a aprendre una llengua nova, en molts casos partint de zero. La barrera lingüística és gegant, sobretot en els casos en els quals aquestes persones no reben cap suport educatiu per tal d'ajudar en el procés d'aprenentatge. A més de la barrera lingüística, molts cops hi ha una barrera cultural.

Categorització dels 108,4 milions de desplaçaments forçats

'més desenvolupats', que només van oferir asil al 20% del total. Aquesta disparitat ressalta la necessitat crítica de distribuir de manera més equitativa la

Els refugiats s'enfronten constantment a prejudicis i racisme. La barrera lingüística i cultural agreuja els prejudicis, la manca de sensibilització per part de la població fa que sigui difícil crear llaços entre la societat civil del país i la gent que acullen. Els mitjans de comunicació podrien contribuir a l'estigmatització dels refugiats a través de la difusió d'estereotips negatius, creant un clima social propens a la discriminació.

Les pitjors pràctiques de prejudici i racisme succeeixen a les escoles, universitats, instal·lacions mèdiques, centres d'atenció sanitària i centres de serveis socials, sense oblidar el perjudici que observem quan un refugiad sol·licita treball, fins i tot quan té totes les experiències, habilitats i certificats

necessaris per al lloc de treball. La gent tendeix a pensar que els refugiats són gent sense estudis ni coneixements, obviant per complet que abans del conflicte tenien una vida. La manca d'oportunitats per aquestes persones fan que sigui molt difícil sortir de la pobresa, fent que molts d'ells visquin en precarietat.

Les famílies de refugiats es troben sovint en situacions de rebuig social per part de la comunitat local, ja sigui mitjançant actituds hostils, evitant la interacció o fins i tot assetjament.

Un altre problema essencial que pateixen els refugiats són els problemes d'habitatge. En la majoria dels països que acullen refugiats, tenir una casa decent per viure no és una opció, desafortunadament. Els refugiats s'envien a viure en llocs llunyans de les ciutats o del camp, on les estructures de les cases manquen dels

factors principals per ser un lloc decent per viure. Això impossibilita en molts casos la integració en la societat i dificulta el procés d'adaptació.

Tenir accés als serveis mèdics és una de les coses crucials per als refugiats. Tots els refugiats necessiten assistència mèdica. En alguns casos, els països que acullen refugiats han establert programes clars i organitzats en els quals els refugiats reben serveis mèdics i assistència sanitària sostenibles. No obstant això, en molts altres països que acullen refugiats, no es dona cap mena d'atenció als problemes de salut generals dels refugiats i se'ls imposen un conjunt molt dur de procediments abans que puguin arribar a una instal·lació mèdica per buscar i obtenir l'atenció mèdica que necessiten de manera crucial.

Totes aquestes condicions només es poden donar quan la persona ja ha tingut accés al país d'acollida. Arreu del món existeixen encara campes de refugiats, on les persones estan a un recinte tancat esperant la resposta de si seran acollits o no. Els camps de refugiats, concebuts com a refugis temporals, sovint es

converteixen en llocs on es produeixen violacions constants dels drets humans. En aquests espais hi ha massa gent i els recursos escassos converteixen elements com menjar, aigua i atenció mèdica en un luxe, comprometent el dret a un nivell de vida digna.

La salut és crítica, amb instal·lacions limitades incapaces de satisfer una demanda aclaparadora impactant directament en el dret a la salut. Les oportunitats educatives es veuen restringides, dificultant el dret a l'educació dels nens refugiats a causa de recursos inadequats i barreres lingüístiques. Hi ha grans problemes de seguretat que posen en perill el dret a la vida i la seguretat. Les oportunitats econòmiques estan restringides, impeding l'autosuficiència i perpetuant la dependència. La separació familiar trenca el dret a la unitat familiar, mentre que els problemes de l'estatus legal i la documentació obstaculitzen la llibertat de moviment.

Les persones que arriben als camps de refugiats i que hi han de viure sovint pateixen molt psicològicament, han viscut un procés molt traumàtic i requereixen atenció psicològica. La salut mental sovint és difícil d'aconseguir, ja que el suport psicològic és gairebé nul. Les solucions que podrien portar estabilitat sovint són difícils d'obtenir, i la dependència de l'ajuda

humanitària, de manera paradoxal, fa que els refugiats siguin més vulnerables.

Enfrontant aquests reptes, la comunitat global ha de girar cap a solucions sostenibles, reconeixent els drets humans inherents d'aquells confinats als camps.

El Paper de la Unió Europea

La gestió de la crisi dels refugiats per part de la Unió Europea ha estat marcada per una sèrie de reptes i mancances que ha posat en evidència la incapacitat de coordinar una resposta unificada entre els estats membres.

L'intent de la Unió Europea de forjar un enfocament comú per tal d'abordar les crisis migratòria i de refugiats ha sigut constantment boicotejat pels interessos nacionals de cada país i les contradiccions ideològiques dels diferents membres.

Gestió Crisis de Refugiats

La reacció que ha tingut Europa respecte als refugiats Ucraïnesos ha evidenciat que la capacitat d'acollir existeix i que durant les Crisis de Refugiats del 2015

els motius per no acollir no van ser la falta de capacitat per fer-ho.

Immediatament després que esclatés el conflicte entre Rússia i Ucraïna, els països veïns d'Ucraïna van respondre amb una gran mostra de suport públic i polític als refugiats. Els líders polítics van afirmar públicament que els refugiats d'Ucraïna són benvinguts i els països es van preparar per rebre refugiats a les seves fronteres amb equips de voluntaris que reparteixen menjar, aigua, roba i medicaments. Fins i tot, molts països europeus com Eslovàquia i Polònia van permetre entrar als seus països sense passaports ni altres documents de viatge vàlids; altres països de la UE, com Irlanda, va suspendre requisits de visat per a les persones que venien d'Ucraïna. Durant la crisi dels refugiats del 2015, la UE va tenir aturats en camps de refugiats als refugiats que arriben fins a 18 mesos, vivint en situacions que violaven constantment els seus drets humans.

Més recentment, a finals del 2021, el tractament terrible als refugiats i sol·licitants d'asil, la majoria d'ells de l'Iraq i Afganistan, atrapats a les fronteres de Bielorússia, va provocar indignació a tot Europa. Bielorússia va ser acusada d'utilitzar com a arma la situació d'aquestes persones, atraient-les a Bielorússia per viatjar després als països de la UE com a represàlia

contra les sancions de la UE. Les portes no van ser immediatament obertes per a ells.

En els últims anys cada cop s'ha fet més evident la hipocresia d'Europa davant aquestes situacions.

Tot i que la Unió Europea ha fet programes per tal de millorar la situació dels refugiats i acollir-ne més, en ser iniciatives de caràcter voluntari, la resistència de certs països a col·laborar han limitat significativament l'impacte d'aquests esforços. La manca d'un mecanisme vinculant ha impedit la realització d'una distribució justa i equilibrada dels refugiats.

El suport financer, suposadament destinat a ajudar els estats membres que lluiten amb la crisi, ha estat qüestionat per la seva adequació i distribució equitativa. Sorgeixen preguntes sobre l'eficiència dels fons assignats i el seu impacte en millorar la capacitat dels països per gestionar i donar suport als refugiats.

La gestió de la crisi dels refugiats inevitablement ha topat amb l'opinió pública i l'increment dels sentiments

populistes dins els estats membres. Alguns líders, impulsats per consideracions polítiques internes, han adoptat mesures restrictives, reflectint canvis en les actituds públiques cap a la immigració i els refugiats.

En conclusió, la gestió de la crisi dels refugiats per part de la UE reflecteix una complexa interacció d'iniciatives polítiques, marcs legals i realitats polítiques. Els desafiaments persistents i les mancances posen de manifest la necessitat d'un enfocament més coherent, equitatiu i humà per abordar les complexitats de la migració i l'asil dins el context europeu.

Conclusió

La migració emergeix com un fenomen creixent i complex i està impulsant a milers de persones a abandonar les seves llars. Els refugiats continuen augmentant en nombre, amb una xifra rècord de 108,4 milions de persones desplaçades a finals de 2022. Aquesta crisi global no només requereix una resposta coordinada i unificada a escala internacional, com es posa de manifest en la gestió de la Unió Europea, sinó també un enfocament integral que abordi les causes subjacents i protegeixi els drets humans dels afectats.

Els conflictes persistents i els nous desplaçaments forçats, com la crisi resultant de

la invasió russa d'Ucraïna el febrer de 2022, posen de manifest la continuïtat dels desafiaments. La resposta a aquests desplaçaments ha revelat, en alguns casos, la capacitat d'acollir i oferir suport, com en la crisi dels refugiats del 2015, però també la hipocresia i la manca de solidaritat, com es va veure amb el tractament als refugiats atrapats a les fronteres de Bielorússia al 2021.

A més dels desafiaments específics que enfronten els refugiats, com les barreres lingüístiques, la discriminació i les dificultats d'adaptació, la comunitat internacional ha de superar divisions i mancances en la gestió global de la crisi migratòria. Això inclou la necessitat urgent d'una distribució més equitativa dels refugiats, com es ressalta en la disparitat entre els països d'ingressos mitjans i alts i la manca de participació dels més desenvolupats.

En definitiva, la migració forçada, impulsada per conflictes, canvis climàtics i altres factors, continua essent una crisi humanitària que requereix una resposta comprensiva, equitativa i humana. La comunitat internacional ha d'abordar aquest fenomen des d'una perspectiva

que reconegui la interconnectivitat global i que posi en pràctica solucions sostenibles per garantir una acollida digna i justa per a aquells que es veuen obligats a marxar.

Laia Puig i Comas

Estudiant de Relacions Internacionals

Universitat Ramon Llull

Fonts de referència:

- Basaleh, A. "Challenges for Refugees Finding a New Home." Bonyan Organization, September 29, 2022. <https://bonyan.ngo/displaced-and-refugees/refugees-challenges-in-new-home/>.
- Comité Español. "Refugiados En Europa: Los Retos de La Inclusión." UNHCR ACNUR, August 22, 2018. https://eacnur.org/es/blog/la-inclusion-retos-para-los-refugiados-que-llegan-a-europa-tc_alt45664n_o_pstn_o_pst.
- Department of Education, Multicultural Programs. "Refugee Settlement Challenges & Impact on Children." Roads to Refuge, 2015. <https://www.roads-to-refuge.com.au/settlement/settlement-challenges.html>.
- European Council. "EU Migration Policy." Council of the European Union, 2023. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/>.
- Internal Displacement Monitoring Center. "IDMC | GRID 2023 | 2023 Global Report on Internal Displacement," 2023. <https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2023/>.
- International Organization of Migration. "World Migration Report 2022." IOM - United Nations, 2022. <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022-interactive/?lang=ES>.
- La Agencia de la ONU para los Refugiados. "Tendencias Globales." UNHCR ACNUR, June 2023. <https://www.acnur.org/tendencias-globales>.
- Nuñez, Christina. "The 7 Biggest Challenges Facing Refugees and Immigrants in the US." Global Citizen, December 12, 2014. <https://www.globalcitizen.org/en/content/the-7-biggest-challenges-facing-refugees-and-immig/>.
- Refugiados y migrantes. "Definiciones," July 25, 2016. <https://refugeesmigrants.un.org/es/definicions>.
- Trauner, Florian. "Asylum Policy: The EU's 'Crises' and the Looming Policy Regime Failure." *Journal of European Integration* 38, no. 3 (March 24, 2016): 311–25. <https://doi.org/10.1080/07036337.2016.1140756>.
- UNESCO. "¿Migrantes, Refugiados O Desplazados?," 2021. <https://www.unesco.org/es/articles/migrantes-refugiados-o-desplazados>.
-

Zimmermann, Klaus F. "Tackling the European Migration Problem." *Journal of Economic Perspectives* 9, no. 2 (May 1995): 45–62. <https://doi.org/10.1257/jep.9.2.45>.

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

DESEMBRE 2023

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors
